

Direktiv om skatt på intäkter från vissa digitala tjänster

2017/18:FPM75

Finansdepartementet

2018-04-19

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 148

Förslag till Rådets direktiv om ett gemensamt system för skatt på inkomster från tillhandahållande av vissa digitala tjänster

Sammanfattning

Kommissionen anger att tillämpningen av de nuvarande bolagsskattereglerna på den digitala ekonomin har lett till avvikelser mellan den plats där vinsten beskattas och den plats där värdet skapas, särskilt för affärsmodeller som är starkt beroende av användarnas deltagande. I avvaktan på en mer långsiktig lösning på detta problem föreslår kommissionen att en ny harmoniserad punktskatt införs på vissa digitala tjänster. De beskattningsbara intäkterna är intäkter från placering av reklam på ett digitalt gränssnitt som riktas till användarna av det gränssnittet, tillgängliggörande av flersidiga digitala gränssnitt för användare som gör det möjligt för användare att hitta och samverka med andra användare samt överföring av uppgifter som samlats in om användare och uppgifter som genererats från användarnas aktiviteter på digitala gränssnitt. Förslaget träffar enbart företag med globala intäkter över 750 miljoner euro per räkenskapsår *och* intäkter inom EU från de angivna tjänsterna över 50 miljoner euro per räkenskapsår. Varje företag betalar skatten i en medlemsstat och intäkterna förmedlas sedan till övriga medlemsstater baserat på var användarna av tjänsten finns. Kommissionen motiverar förslaget främst med att det nuvarande skattesystemet inte är anpassat för digitala företag som kan agera i ett land utan att ha en fysisk närvaro där och vars värde till stor del skapas av användarnas interaktion samt att okoordinerade nationella åtgärder på området riskerar att skada den inre marknaden. Regeringen anser inte att kommissionen presenterat en analys som stöder att det finns en avvikelse mellan var värdeskapande i företagen sker och var företagen beskattas. Regeringen ser även risker med

att använda en omsättningsbaserad punktskatt för att åtgärda eventuella problem med var företagsbeskattning sker. En eventuell övergångsåtgärd bör därför vara snävare än den nu föreslagna, med en mer traditionell skattebas.

2017/18:FPM75

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen publicerade den 21 september 2017 ett meddelande om ”Ett rättvist och effektivt skattesystem i Europeiska unionen för den digitala inre marknaden” (se faktopromemoria 2017/18:FPM12). I meddelandet beskrivs utvecklingen av den digitala ekonomin och kortfattat hur den fungerar. Enligt kommissionen föranleder denna utveckling att dagens system för internationell beskattning bör reformeras. För att komma till rätta med de problem som kommissionen ser bör EU:s medlemsstater ha en koordinerad uppfattning för att få ett större genomslag i de internationella diskussionerna. Om inte tillräckliga framsteg görs på internationell nivå anser kommissionen att EU bör gå före med egna åtgärder. I kommissionens meddelande nämns tänkbara lösningar på både lång och kort sikt.

Den 19 oktober 2017 antog Europeiska rådet slutsatser om beskattningen av den digitala ekonomin. I slutsatserna anges att för att framgångsrikt kunna bygga ett digitalt Europa behöver EU särskilt ett effektivt och rättvist skattesystem som passar för den digitala eran. Det anges också att det är viktigt att säkerställa att alla företag betalar en rättvis andel och att säkerställa en global spelplan med lika villkor i linje med det arbete som pågår inom OECD. I slutsatserna anges vidare att Europeiska rådet ser fram emot lämpliga förslag från kommissionen i början av 2018.

Den 5 december 2017 antog Ekofinrådet slutsatser för beskattningen av den digitala ekonomin. I slutsatserna anges att det finns ett behov av att se över det internationella skattesystemet. Rådet uppmanar i detta sammanhang till ett nära samarbete mellan EU och OECD och andra internationella parter och understryker vikten av den analys som OECD genomför avseende värdeskapande i syfte att föreslå och utforma lämpliga policy-åtgärder. Vikten av att alla företag betalar en rättvis andel skatt betonas och det anges att rådet ser fram emot lämpliga förslag från kommissionen under våren 2018. I slutsatserna anges vidare att många medlemsstater visat intresse för tillfälliga åtgärder, såsom en utjämningsavgift baserad på intäkter som härrör från digital verksamhet i EU, och att dessa åtgärder kan utvärderas av kommissionen.

Det nu aktuella förslaget är en del av ett paket som kommissionen överlämnade till rådet den 21 mars 2018. Förutom detta förslag innehåller paketet ett förslag till direktiv om bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro, en rekommendation till medlemsstaterna och ett meddelande som beskriver bakgrunden till och förklarar skillnaden mellan förslagen.

1.2 Förslagets innehåll

1.2.1 Kommissionens motivering

Förslaget motiveras främst med att det nuvarande skattesystemet inte är anpassat efter digitala företag. Befintliga bolagsskatte regler innebär att företag blir skattskyldiga där de har sin hemvist eller ett fast driftställe. Digitala företag kan vara aktiva i ett visst land utan att ha någon fysisk aktivitet där. Den digitala marknaden skapar dessutom sitt värde på ett annat sätt än traditionella företag på grund av sin förmåga att bedriva verksamhet på distans, slutanvändarnas bidrag till värdeskapandet, betydelsen av immateriella tillgångar samt tendensen att stora nätverk blir värda mer på grund av mängden data de har tillgång till. När de nuvarande bolagsskatte reglerna tillämpas på den digitala ekonomin kan det enligt kommissionen innebära avvikelser mellan den plats där vinsten beskattas och den plats där värdet skapas, särskilt för affärsmodeller som är starkt beroende av användarnas deltagande.

Kommissionen konstaterar att det bästa vore att finna multilaterala internationella lösningar på beskattning av den digitala ekonomin men att en sådan lösning kan komma att ta tid. Medlemsstaterna känner sig pressade att agera med tanke på att deras bolagsskatte baser har urholkats betydligt med tiden och att situationen uppfattas som orättvis. Tio medlemsstater har redan infört ensidiga åtgärder eller har konkreta planer på att göra detta för att hantera problemet på ett begränsat sätt. Icke samordnade åtgärder som vidtas av medlemsstaterna på egen hand riskerar enligt kommissionen att fragmentera den inre marknaden och snedvrída konkurrensen, hindra utvecklingen av nya digitala lösningar och hämma unionens konkurrenskraft i stort. Kommissionen menar därför att det är nödvändigt att agera med ett förslag om en harmoniserad strategi med en tillfällig lösning för att hantera problemet på ett riktat sätt.

Syftet med förslaget är att lägga fram en åtgärd som riktas mot intäkter från vissa digitala tjänster, är enkel att genomföra och bidrar till att skapa lika villkor fram till dess att en övergripande lösning är på plats. Förslaget ska enligt kommissionen skydda inre marknaden, se till att nationella skattebaserna inte urholkas, se till att förhållandena för alla företag inom unionen är lika, motverka aggressiv skatteplanering och täppa till luckor i internationella regelverk som gör det möjligt för digitala företag att undvika beskattning i länder där de är verksamma och genererar värde.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna införliva direktivets bestämmelser i den nationella rätten senast den 31 december 2019.

1.2.2 Beskattningsbara intäkter

Förslaget om en tillfällig lösning på området för indirekt skatt innebär att en ny harmoniserad punktskatt införs på vissa digitala tjänster. De digitala tjänster som förslaget omfattar anges vara sådana där användarnas deltagande utgör en särskilt väsentlig förutsättning för verksamheten. Skatten föreslås gälla intäkter från

- a) Placering av reklam på ett digitalt gränssnitt som riktas till användarna av det gränssnittet,
- b) tillgängliggörande av flersidiga digitala gränssnitt för användare som gör det möjligt för användare att hitta andra användare och samverka med dem, och som även kan underlätta tillhandahållandet av underliggande leverans av varor och tjänster direkt mellan användarna, och
- c) överföring av uppgifter som samlats in om användare och uppgifter som genererats från användarnas aktiviteter på digitala gränssnitt.

Det är de årliga bruttointäkterna från de ovan nämnda tjänsterna som föreslås beskattas, dvs. utan avdrag för kostnader. Den skattesats som föreslås är 3 procent.

Som förmedlingstjänster räknas sådana tjänster som matchar användarna med varandra och förmedlar möjligheten för dem att interagera. Intäkter från försäljning av varor omfattas inte. Förmedling av varor från en tredje part kan dock anses utgöra en förmedlingstjänst, beroende av villkoren för förmedlingen. Sådana tjänster som endast har till syfte att tillgängliggöra digitalt innehåll och kommunicerings- eller betalningstjänster ska inte omfattas.

Det görs beträffande såväl punkt a som b undantag för tillhandahållande av investeringstjänster, investeringsverksamhet och gräsrotsfinansiering (crowdfunding).

När det gäller överföring av användaruppgifter omfattas endast överföring av sådana uppgifter som härrör från användarnas aktiviteter i det digitala gränssnittet.

1.2.3 Skattskyldiga

Enligt förslaget ska de skattskyldiga bli sådana företag/koncerner som har årliga globala intäkter över 750 miljoner euro och årliga intäkter inom EU från de digitala tjänster som omfattas av direktivet över 50 miljoner euro. Företagets etableringsland kan vara inom EU eller utanför.

1.2.4 Beskattningsland

Beskattningsland ska avgöras utifrån var användaren har använt sin tekniska utrustning. Det är IP-adressen eller någon annan typ av geolokalisering som ska avgöra var användarnas tekniska utrustning finns.

När användarna är lokaliserade till flera medlemsstater måste en proportionell fördelning göras mellan medlemsstaterna. Vissa kriterier för denna fördelning föreslås. Som exempel ska fördelningen av intäkter från reklam göras utifrån antalet gånger som reklamen visats på användares tekniska utrustning i respektive land.

Ett system med en enda kontaktpunkt ska inrättas för att förenkla för företag som behöver betala skatten i fler än en medlemsstat. Genom detta system kan betalningen göras i en medlemsstat, som därefter fördelar skatten till de medlemsstater som har rätt till skatten. Systemet ändrar inte skyldigheterna i förhållande till den medlemsstat där skattskyldighet föreligger. Den medlemsstat där skattskyldighet föreligger kan vidta kontroll- och indrivningsåtgärder direkt av den skattskyldige.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Det finns i nuläget ingen liknande svensk skatt. Den svenska skatten på annonser och reklam omfattar inte reklam över Internet. Förslaget påverkar därför inte några gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen anger i sin konsekvensanalys ("Commission staff working document – Impact Assessment", SWD(2018) 81 final) att syftet med paketet med förslag om beskattningen av den digitala ekonomin är att skydda den inre marknads integritet och goda funktionssätt, att säkerställa att medlemsstaternas och EU:s finanser är hållbara och att de nationella skattebaserna inte urholkas i framtiden, att upprätthålla social rättvisa och likvärdiga villkor för alla företag samt att bekämpa aggressiv skatteplanering och täppa igen de hål som idag finns i det internationella regelverket. Vidare anger kommissionen att åtgärder på EU-nivå behövs för att undvika en fragmentering av den inre marknaden som skulle kunna bli följd av åtgärder som inte samordnas av olika medlemsstater.

Enligt kommissionen beräknas skatteintäkterna från skatten på intäkter från vissa digitala tjänster bli cirka 4,8 miljarder euro, eller 3,6 miljarder euro om man räknar med att avdrag får göras från företagsskatt. Intäkterna beräknas öka 20–60 procent de kommande tre åren. Enligt kommissionen påverkar förslaget inte EU:s budget. Kommissionen bedömer att förslaget kommer att innebära ökad administrativ börda för företag, eftersom de måste samla in data och deklarerera skatten. Det bedöms dock vara ett begränsat antal företag som påverkas och små och medelstora företag bedöms inte påverkas alls. Eftersom verksamheterna som träffas av skatten baseras på användardata bedöms dock datainsamlingen inte innebära några större problem för företagen. Användardata som samlas in med anledning av skatten ska så långt som möjligt vara anonym och endast avse vilken medlemsstat användaren är baserad i. De totala indirekta kostnaderna för skatten för stora företag bedöms vara långt under 0,1 procent av omsättningen, något högre

för företag utanför EU. Kostnaderna för nationella skattemyndigheter att bygga upp IT-system uppskattas till cirka 2,5 miljoner euro per medlemsstat. Nationella skattemyndigheter bedöms dock få problem i förhållande till skattskyldiga utanför EU.

För Sveriges del skulle förslaget troligen leda till ökade skatteintäkter. Precisa beräkningar går dock inte att göra då tillräckligt dataunderlag saknas. När det gäller berörda företag så finns det i dagsläget ett fåtal svenska bolag som skulle kunna beröras av den tillfälliga lösningen. På längre sikt framstår det dock inte som orimligt att fler svenska bolag skulle kunna beröras.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Det är inte acceptabelt om stora multinationella företag genom aggressiv skatteplanering betalar låg eller ingen skatt. OECD:s BEPS-arbete, som Sverige deltar aktivt i, syftar till att motverka sådan skatteplanering.

Kommissionens två förslag om beskattning av digital ekonomi handlar inte om skatteplanering utan om företagsbeskattningssystemet i förhållande till en del av de nya affärsmodeller som har uppkommit till följd av den ökande digitaliseringen av ekonomin. Kommissionen menar att det finns en avvikelse mellan var värdeskapande i företagen sker och var företagen beskattas. Regeringen anser inte att kommissionen presenterat en analys som stöder denna utgångspunkt.

Det pågående arbetet inom OECD är av avgörande betydelse för att uppnå en global samsyn om företagsbeskattning av den digitala ekonomin. Regeringen ser risker med att använda en omsättningsbaserad punktskatt för att åtgärda de eventuella problemen med var faktisk företagsbeskattning sker. Det är viktigt att fördelningen av befogenhet mellan EU och medlemsstaterna i skattefrågor respekteras och att dubbelbeskattning undviks. En eventuell övergångsåtgärd bör därför vara snävare än den nu föreslagna, med en mer traditionell skattebas. Det är också viktigt att säkerställa att en eventuell åtgärd verkligen blir en övergångsåtgärd.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Frankrike, Tyskland, Italien, Spanien och Storbritanniens finansministrar har i ett gemensamt uttalande välkomnat förslaget och uttryckt sin förhoppning att det kan komma att bidra till diskussionerna inom G20/OECD och samtidigt utgöra en bas för koordinerade åtgärder på EU-nivå för att uppnå beskattning av vinster från digitala företag i den medlemsstat där värdet skapas.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2017/18:FPM75

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har remitterats och remisstiden går ut den 23 april 2018. Några synpunkter har ännu inte inkommit.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Genom artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser om harmonisering av bl.a. punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, för att säkerställa att den inre marknaden fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anser att förslaget är i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Ställningstagandet motiveras med att åtgärder på EU-nivå är nödvändigt för att begränsa fragmenteringen av den inre marknaden och snedvridning av konkurrensen inom unionen till följd av införandet av olikartade ensidiga åtgärder på nationell nivå. En EU-lösning i stället för olika nationella politiska åtgärder medför dessutom minskade efterlevnadskostnader för de företag som omfattas av de nya reglerna, och förmedlar även ett starkt budskap till det internationella samfundet om EU:s åtagande att agera för att säkerställa rättvis beskattning av den digitala ekonomin.

Kommissionen anser vidare att förslaget är i enlighet med proportionalitetsprincipen eftersom förslaget inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i fördragen, särskilt en väl fungerande inre marknad. Förslaget syftar till att fastställa en gemensam beskattningsstruktur, men medlemsstaterna ges handlingsutrymme att besluta om administrativa aspekter, såsom redovisning och bokföring, och åtgärder för att förhindra skatteundandragande. Medlemsstaterna behåller också befogenheten att driva in skatten enligt sina nationella regler.

Regeringen instämmer i bedömningen att förslaget är förenligt med såväl subsidiaritets- som proportionalitetsprincipen.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen presenterade förslaget på ett rådsarbetsgruppsmöte den 11 april 2018. Den fortsatta behandlingen är ännu inte känd.

Som angivits ovan har förslaget remitterats och remisstiden går ut den 23 april 2018.